

Látogatás a Ganz-villamossági gyárban

A villamosság jövője Budapesten — Ötvenezer lóerős villamos telep

Budapest, április 18.

(A Magyarország tudósítójától.) Jóval a diadalmas márciusi forradalom előtt, január harmadikán, amikor a Ganz-féle villamossági részvénytársaság kapzsi vezetősége megtagadta a munkásoktól a ruhasegélyt, a gyár valamennyi alkalmazotta összefogott, elmozdította a régi vezetőséget, újat állított a gyár élére, amelyben két munkás is helyet kapott és azóta a vezetőség intézi a vállalat nagyszabású üzemét, úgy hogy mielőtt még a proletárdiktatura munkába vehette volna az üzemek szocializálását, a Ganz-féle villamossági részvénytársaság már szocializálva volt a szociális termelési népbiztosság ugyanazt az elvtársat, Seidner Mihályt, rendelte ki a gyárhoz termelési biztosnak, aki a munkások bizalmából január óta vezeti a műszaki adminisztrációt.

Ma, amikor az ipari termelés széles mezéjén a szociális termelési népbiztosság vette a kezébe az irányítást, más világ van a gyárakban is, mint azelőtt. A munkás tudja, hogy munkájának eredménye nem a kizsákmányoló főke jövedelmét szaporítja, hanem a proletár összesség javát mozdítja elő. A Ganz-féle villamossági üzem munkásai jóval kétezren felül felismerték azt a nagy feladatot, amit az ipari termelés szocializálása reájuk rótt és ebből mindnyája kivieszi a részét. És amit emberi erővel és tudással produkálni lehet, azt produkálni is fogja, nemcsak munkateljesítménnyel, hanem a termelés irányításával is, ezt a munkásság a munkástanácsban keresztül végzi. Fokozott kedvvel dolgozik mindenki. Gondosan bányik az anyaggal, nem pazrol, hanem vigyáz rá, mint a magáéra.

Az óriási műhelyekben a próbateremmel együtt három nagy műhelye van a gyárnak, serényen folyik a munka. A próbateremben minden gépet kipróbálnak, mielőtt a munkások kiadnák a kezükből. Minden készüléket, kapcsolót apróra megvizsgálják, ma is a salgótarjáni vasmű részére készült két nagy áramátalakító, a diósgyőri vasgyárnak huszonegy darab ilyen gépét próbálták ki. Éber figyelemmel őrködnek munkájuknak messzeföldön ismert teljesítményei felett, ezekből már számtalan került ki a gyár műhelyéből és szállították a világ minden tájára. A másik két munkateremben hatalmas gépek zakatoló lármája dübörög. Villamosdaruk emelgetnek ötven, száz tonna súlyú gépeket, félkézzel hoznak mozgásba ilyen darut, se-

szeri, se száma a sok különböző gépnek, amelyek a készülő motorok apró alkatrészeit csinálja, furnak, faragnak, mindenféle, a munkáskéz sehohsem pihen. Messzibb a műhelyektől, a gépházban, kétezer lóerejű turbina üzemén kívül van, szénbőséges időkben ez termelte a gyár villamos erejét, ma a főváros elektromos művei szolgáltatják a gyárnak az energiát, amely a műhelyekben táplálja a gépeket.

A szociális termelési népbiztosság minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik a gyár részére megszerezni a nyersanyagot, de a gyár maga is megteszi a szükséges lépéseket, hogy behozhassa azt, ami csak külföldről szerezhető be. Ebben a törekvésében a szociális termelés népbiztossága is minden erejével támogatja. Nagy és az ország ipari termelésére messzi kiható munka vár a Ganz-féle villamossági gyárra, mert a villamos ipar terén Magyarországon ez a gyár fogja a vezérszerpet vinni a közeljövőben meginduló nagy, horderejű munkálatoknál. Ilyenek az ország energia ellátásának reformja, a nagyszabású elektromos kooperációs hálózat létesítése, amelynek segítségével az ország iparát, mezőgazdaságát, bányáit elektromos energiával ellátják, továbbá a kiépítendő nagy vízierők elektromos berendezéseinek elkészítése. Ugyancsak ilyen nagyszabású munka az ország jelenlegi gőz- és vasuti hálózatának villamosítása. Modern szerkezetű gépek, munkásainak magas értelmessége és a proletáronérvet garantálják, hogy ez a nagyszabású ipartelep, amelynek békeidőben Romániában, Törökországban, Olaszországban, Egyiptomban, Oroszországban, Bulgáriában és Ausztriában voltak képviselői, az egyetlen magyar cég, amely a világpiac számára is termelt, meg fog felelni azoknak a feladatoknak, amelyeket a szociális termelés népbiztossága reáruházott és az ország ipari életének korszakos reformja tőle megkövetel.

Már megkezdődött a munkának egy része. A szociális termelési népbiztosság a Ganz-gyár kezelésébe utalta át negyven vidéki város elektromos műveinek kezelését. Az egyesített fővárosi közuti vasutak részére száz darab villamos motort rendelt. Ötven keskenyvágányú villamos mozdony készül a gyárban, ezeket a szocializáló népbiztosság a bányák, a vörös hadsereg és a mezőgazdasági ipar között fogja szétosztani.

Fantasztikus, szinte gigászi tervnek korszakai bontakoznak ki abból a munkából,

amit a gyár vállalt magára, hogy a főváros területén levő összes gépgyárak, iparvállalat és több üzemek energiaszükségletének ellátására egységes hálózat tervezését végzi. Ezt úgy tervezik, hogy a főváros területén dolgozó gyárak, iparvállalatok és közüzemek energia-termelő berendezését leállítják és ezeknek a szükséges energiát a fővárosi elektromos hálózatból adják. E célból kibővítik a főváros kábelhálózatát és az esztergomi szénbányára ráépítenek egy ötvenezer lóerős elektromos művet, úgy hogy Budapest energiaszükségletének jórésztét ott fogják előállítani és dróton hozzák be a fővárosba. Már készül a gyárban a vasutak elektromozása céljára szükséges próbalokomotív villamos motorja, amellyel az első próbavonalon fognak kísérletezni.

A szocializált üzem proletár-munkásságára ilyen nagy feladatok megoldása vár és maga a munkásság is tudatában van annak, hogy minden erejét és energiáját bele kell fektetnie ebbe a munkába. Hathatós támogatója és a munkás öntudatfejlesztésének legalkalmasabb tényezője a gyárban működő munkástanács, amely nemcsak az üzem irányításában vesz részt s így közvetlenül gyakorol befolyást proletár társai munkakedvének fokozására, de a gyár vezetősége bevonja az anyagbeszerzés, a vidéki üzemek berendezésére vonatkozó tárgyalásokba is és mindenütt, ahol nincs kifejezetten technikai tevékenységéről szó, a gyár munkásainak is szerep jut.

A termelési biztos hetenként jelentést készít a gyár pénzügyi helyzetéről, a befolyt összegekről, a kifizetett bérekről, a munkásság létszámáról a beérkezett rendelésekről, az anyagleltárról, minden fontos változásról, ezt a munkástanács elé terjeszti és a héttagból álló tanács megvitatja a jelentést, megjegyzéseivel és észrevételeivel együtt felterjeszti a szocializáló népbiztossághoz, amelynek elektromos szakosztálya intézi a gyár pénzügyeit. A szocializált üzem, amint az a szocializálás természetéből is folyik, teljesen függetlenítette magát attól a pénzcsoporttól, amely csak a maga hasznáért dolgoztatja a gyár ezer meg ezer munkását, ma a banknak nincs más dolga a gyárral, csak annyi, hogy kezeli a pénzt, ma már nem a bank rendelkezik a proletármunkásokkal, hanem a proletárság összessége rendelkezik a bankkal.